

Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname- nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 9.7.1984 Sayı : 18453)

Kanun No. :
3030

Kabul Tarihi :
27 . 6 . 1984

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, büyük şehir belediyeleri yönetiminin hukukî statüsünü, hizmetlerin planlı, programlı, etkin ve uyum içinde yürütülmesini sağlayacak bir şekilde düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine, merkezî idare ve diğer mahallî idareler ile münasebetlerine dair esas ve usulleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunda sözü geçen deyimlerden;

Büyük şehir : Belediye sınırları içinde birden fazla ilçe bulunan şehirler,

İlçe belediyesi : Büyük şehir belediye sınırları içinde kalan ilçelerde kurulan belediyeleri,
İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Sınırlar

Kuruluş

MADDE 4. — Büyük şehirlerde büyük şehrin adı ile bir «büyük şehir belediyesi», büyük şehir dahilindeki ilçelerde ilçelerin adını taşıyan «ilçe belediyeleri» kurulur.

Merkez ilçeler bu Kanunun uygulanması bakımından ayrı bir ilçe sayılarak ve bu ilçenin büyük şehir belediyesi içinde kalan kısmında «merkez ilçe belediyesi» adı ile bir belediye kurulur.

Sınırlar

MADDE 5. — Büyük Şehir Belediyelerinin sınırları, ismini aldıkları büyük şehirlerin belediye sınırlarıdır.

İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin, büyük şehir belediyesi içinde kalan kısımlarının sınırlarıdır.

Büyük şehir belediyesi bulunan illerde, o ilin adı ile anılan mahkemeler ile Büyük Şehir Belediyesi sınırları içindeki ilçelerin adı ile anılan mahkemelerin yargı çevreleri, ilçe sınırlarına bakılmaksızın, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki, Hak, İmtiyaz ve Muafiyetler

Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin görevleri

MADDE 6. — A) Büyük şehir belediyelerine ait görevler :

- a) Büyük şehir yatırım plan ve programlarını yapmak,
- b) Büyük şehir nazım imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak, ilçe belediyelerinin nazım plana uygun olarak hazırlayacakları tathikat imar planlarını onaylamak ve uygulanmasını denetlemek,
- c) Büyük şehir dahilindeki meydan, bulvar, cadde ve anayolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak ve kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek,
- d) Yolcu ve yük terminalleri, kati otokarklar yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,
- e) Çevre sağlığı ve korunmasını sağlamak, 1, 2 ve 3 üncü sınıf gayri sihi müesseselerin açılış ve çalışmalarına ruhsat vermek,
- f) Yeşil sahalara, parklara ve bahçelere yapmak, sosyal ve kültürel hizmetleri yerine getirmek, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,
- g) Büyük şehir dahilindeki su, kanalizasyon, her nevi gaz, merkezi ısıtma ve toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,
- h) Yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek,
- ı) Mezarlık alanlarını tespit ve tesis etmek ve işletmek,
- j) Çöplerin ve sanayi atıklarının toplanma yerlerini belirtmek, değerlendirilmesi ve imhası için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek,
- k) Meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak isim ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek,
- l) Toptancı halleri ve mezbahalar yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek,
- m) İtfaiye hizmetlerini yürütmek, patlayıcı ve yanıcı maddeler üreten ve depolayan yerleri tespit etmek, fabrikalar ve sanayi kuruluşlarının bulundurmaları zorunlu olan yangın söndürme ve çevre sağlığına ilişkin araç, gereç ve tesisleri tespit etmek ve bu kuruluşları denetlemek,
- n) İlçe belediyeleri arasındaki ihtilafalarda, zabıta veya diğer belediye hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak,
- o) Büyük şehir çapında ortak finansman ve yatırımı gerektiren hizmetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak,
- p) Büyük şehir belediyesince işletilen alanlarda zabıta hizmeti ile diğer belediye hizmetleri ve ruhsat verme işlemlerini yürütmek.

B) İlçe belediyelerine ait görevler :

(A) Fıkrası dışında kalan ve yürürlükteki mevzuatla belediyelere verilen bütün görevler ilçe belediyelerince yürütülür.

(A) fıkrasının (f) ve (l) bentlerindeki görevler ilçe belediyelerince de yapılabilir. Bu görevlerden hangilerinin ilçe belediyelerince yürütüleceği yönetmelikle belirtilir.

Hizmetlerin dağılım esasları

MADDE 7. — Büyük şehir belediyeleri 6 ncı maddenin (A) fıkrasında sayılan hizmetleri; mali ve teknik imkânları ile nüfus ve hizmet alanını dikkate alarak, bu hizmetlerden istifade edecek ilçe belediyeleri arasında dengeli olarak yürütmek zorundadır.

İlçe belediyelerine ait görevlerden bir veya bir kaçını mali külfeti kendilerince karşılanması ve talepte bulunmaları kaydıyla büyük şehir belediye meclisinin kararına dayanarak ortaklaşa veya bizzat büyük şehir belediyesince yapılabilir.

Büyük şehir dahilindeki alt yapı hizmetleri ile kara ve deniz taşımacılığı hizmetlerinin bir koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyük şehir belediye başkanının başkanlığında yönetmelik ile tespit edilecek kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılacağı bir «Alt Yapı Koordinasyon Merkezi» ile bir «Ulaşım Koordinasyon Merkezi» kurulur. İlçe belediye başkanları kendi görev sahalarını ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye sıfatıyla katılırlar.

Alt Yapı Koordinasyon Merkezi, kamu kurum ve kuruluşlarınca büyük şehir dahilinde yapılacak alt yapı yatırımları için Kalkınma Planı ve Yıllık Programlara uygun olarak yapılacak taslak programları birleştirerek kesin program haline getirir. Bu kesin programlarda birden fazla kurum ve kuruluşça aynı anda yapılması gerekenler «Ortak Program»a alınır. Ortak programa alınan alt yapı hizmetleri için Devlet, belediyeler ve diğer kamu kuruluşlarının bütçelerine konulan ödenekler Alt Yapı Koordinasyon Merkezinde teşekkül ettirilecek «Alt Yapı Yatırım Fonu»na aktarılır.

Ortak programa alınmayan yatırımlar için her Bakanlık ile ilgili büyük şehir ve ilçe belediyeleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşları Alt Yapı Koordinasyon Merkezince tespit edilen programa göre harcamalarını kendi bütçesinden yaparlar.

Ulaşım Koordinasyon Merkezi şehrin ulaşım planına göre toplu taşıma araçlarının güzergâh, zaman ve bilet tarifelerini yapmaya ve bu tarifeleri uygulamaya yetkilidir. Bu işlemler yapılırken il trafik komisyonları ile gerekli koordinasyon sağlanır.

Koordinasyon Merkezlerince alınan ortak yatırım ve toplu taşıma ile ilgili kararlar bütün belediyeler ile kamu kurum ve kuruluşları için bağlayıcıdır.

İmar ve yol istikamet planlarında meydan, yol, park, yeşil saha ve otopark gibi umumi hizmetlere ayrılan alanlarda ve imar uygulaması sırasında yapılmak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşlarına ait gayrimenkuller görev alanları itibarıyla büyük şehir ve ilçe belediyelerine Maliye ve Gümrük Bakanlığı kararı ile belsiz olarak terkedilebilir ve tapu kaydı terkin edilir.

Koordinasyon merkezlerinin çalışma esas ve usulleri ile fonlarda yapılacak harcamalara ilişkin esaslar ilgili bakanlıkların da görüşü alınarak İçişleri ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

Mali durumu yetersiz ilçe belediyelerine büyük şehir belediyesince mali yardımda bulunulabilir.

Hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetler

MADDE 8. — Büyük şehir ve ilçe belediyeleri, görevli oldukları konularda, 1580 sayılı Belediye Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri ile belediyelere tanınan hak, yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.

Toplu taşıma araçları ile bunların parçalarının büyükşehir belediyelerince sabit ve hareketli iş makineleri ile bunların parçalarının büyük şehir ve ilçe belediyelerince ithalinde hiçbir gümrük vergi, resim ve harcı alınmaz. Yurt içinde imal edilip, büyük şehir ve ilçe belediyelerince satın alınan bu gibi araç ve gereçler için ihracat muamelesi yapılmış sayılır.

1615 sayılı Gümrük Kanununun değişik 140 ncı maddesinde belirtilen ve gümrüğe terkedilmiş sayılan eşya büyük şehir ve ilçe belediyelerine aynı Kanunun 141 inci maddesine tabi olmaksızın CIF değerinin % 10'u karşılığında satılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesinin Organları

Organlar

MADDE 9. — Büyük şehir belediyesinin organları; «Büyük Şehir Belediye Meclisi», «Büyük Şehir Belediye Encümeni» ve «Büyük Şehir Belediye Başkanı»dır.

Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin seçilmiş organları veya bu organların üyeleri hakkında görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile soruşturma veya kovuşturma açılması halinde, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar bu organları veya organların üyelerini görevden uzaklaştırabilir.

Büyük şehir belediye meclisi

MADDE 10. — Büyük şehir belediye meclisleri 18.1.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanunun 6 ve 24 üncü maddelerinde belirtilen esaslara göre teşekkül eder ve görev süresi 5 yıldır. Büyük şehir belediye meclisi üyelerinin ilçe belediye meclisi üyelikleri devam eder.

İlçe belediye başkanları, büyük şehir belediye meclisinin tabii üyeleridir.

İlçe belediye meclislerinin fesih veya herhangi bir sebeple boşalması halinde yeni seçim yapıluncaya kadar ilçe belediye meclisi yerine ka'im olan kurulların üyeleri büyük şehir belediye meclis görevini de ifa ederler. Ancak bu şekilde katılacak üye sayısı o ilçe için belirlenen seçilmiş üye sayısını geçemez.

2972 sayılı Kanunun 6 ve 24 üncü maddelerinde belirtilen esaslara göre seçilen üyeler büyük şehir belediye meclisi üyeliği sıfatını kazanırlar.

Büyük şehir belediye meclisinde meseleleri tetkik etmek üzere komisyonlar teşkil edilebilir.

Meclisin çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Uyeliğin sona ermesi

MADDE 11. — Büyük şehir veya ilçe belediye meclisi üyeliklerinden herhangi birinin sona ermesi halinde, diğer meclisteki üyelik sıfatı da sona erer.

Meclis toplantısı

MADDE 12. — Büyük şehir belediye meclisi olağan veya olağanüstü olarak toplanır.

Olağan toplantılar Kasım, Mart ve Temmuz ayları başında yapılır.

Büyük şehir belediye encümeni

MADDE 13. — Büyük şehir belediye encümeni, büyük şehir belediye başkanı veya tevkil edeceği şahsın başkanlığında, Genel Sekreter, büyük şehir belediyesinin imar, fen, hukuk, hesap ve yazı işleri ve personel işlerini yürüten birim başkanlarından oluşur.

Büyük şehir belediye başkanı

MADDE 14. — Büyük şehir belediye başkanı, büyük şehir belediye sınırları içindeki seçmenler tarafından 5 yıl süre ile seçilir.

Büyük şehir belediye başkanı, belediye başkanına verilen kanuni görevler yanında ilçe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesinde birlik ve beraberliği sağlamakla da görevli ve yetkilidir.

Büyük şehir ve ilçe belediye meclislerince alınan bütün kararlar büyük şehir belediye başkanına gönderilir.

Büyük şehir belediye başkanı konunun meclislerde tekrar görüşülmesini isteyebilir. Meclisler kararlarında ancak 2/3 çoğunlukla ısrar edebilirler ve bu hallerde meclis kararı kesinleşmiş olur.

Büyük şehir belediye başkanının diğer görevleri şunlardır :

- a) Büyük şehir tüzelkişiliğini temsil etmek,
- b) Büyük şehir belediye meclisince onaylanan nazım imar planlarını uygulamak,
- c) Büyük şehir belediye meclisi ve encümeninin kararlarını uygulamak,
- d) Büyük şehir belediyesinin ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin etkin, düzenli ve süratli bir şekilde yönetilmesini sağlamak,
- e) Büyük şehir belediyesi ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin bütçe tasarılarını, bütçe üzerindeki değişiklik tekliflerini ve bütçe kesin hesap cetvellerini hazırlayarak ilgili organlara göndermek,
- f) Büyük şehir belediyesinin gelir, alacak, hak ve menfaatlerini izlemek ve tahsil ettirmek,

- g) Bu Kanunda öngörülen hallerde yetkili organların kararını da almak şartıyla büyük şehir belediyesi adına sözleşmeler yapmak, bağış kabul etmek, bağlayıcı her türlü hukukî akit ve tasarruflarda bulunmak,
- h) Dairelerde, idarî ve adlî yargı mercilerinde davacı veya davalı sıfatıyla büyük şehir belediyesini temsil etmek veya başkasına vekâlet yetkisi vermek,
- i) Dava değeri 500.000 TL.'dan az olan davaların sırfen ortadan kaldırılmasına karar vermek,
- j) İta amiri sıfatıyla verile emirlerini imza etmek veya bu konuda yetki vermek,
- k) Gerekliğinde bizzat nikâh kıymak,
- l) Diğer kanunların belediye başkanlarına verdiği görev ve yetkilerden, büyük şehir belediyesi görevlerine ilişkin bulunan hizmetleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,
- m) Gerekliğinde görev ve yetkilerinden bir veya birkaçını ilçe belediye başkanlarına devretmek,
- n) İlçe belediyelerince yapılan hizmetlerin etkinliğini sağlayıcı tedbirleri almak ve bu amaçla gerektiğinde mahallinde denetlemelerde bulunmak.
- 1580 sayılı Belediye Kanununun 61 ve 76 ncı maddeleri hükümlerindeki 2/3 çoğunluk şartı büyük şehir belediye başkanları için 3/4 olarak uygulanır.

Başkanvekili

MADDE 15. — Büyük şehir belediye meclisi her yılın ilk olağan toplantısında bir belediye başkanvekili seçer. Başkanvekili, başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması, başkanın görevli olarak büyük şehir belediyesi dışına çıkması veya yıllık, mazeret ve hastalık izinleri veya görevden uzaklaştırma sebebiyle, görevinden geçici olarak ayrılması hallerinde başkanlığa vekâlet eder.

Büyük şehir belediye başkanvekili, ilçe belediye meclis üyeliğinden başka bir görev alamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Büyük Şehir Belediyesi Teşkilatı

Genel Sekreter ve yardımcıları

MADDE 16. — Büyük şehir belediyesinde hizmetlerin başkan adına, onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütülmesini sağlamak üzere bir genel sekreter ve en çok dört genel sekreter yardımcısı bulunur.

Genel Sekreter büyük şehir belediye başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanının onayı ile, Genel Sekreter yardımcıları ise büyük şehir belediye başkanınca atanır.

Büyük şehirlerde, belediye başkan yardımcısı bulunmaz.

Büyük şehir belediyelerinde, Genel Sekreter ve yardımcısı kadroları, Daire Başkanı kadroları ve büyük şehir belediyesine bağlı işletme ve kuruluşların Genel Müdür kadroları ile ilçe belediyeleri başkan yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle atamaya yetkili amirin onayı ile sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Sözleşmeli personelin ücretleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle tespit edilir.

Teşkilat

MADDE 17. — Büyük şehir belediyeleri genel sekreterin yönetiminde daire başkanlığı, müdürlük, şeflik ve memurluklardan teşekkül eder.

Birimler hizmet gereklerine göre, büyük şehir belediye meclisinin kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile kurulur.

Daire başkanları ve diğer personel büyük şehir belediye başkanınca atanır.

İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının personeli, koordinasyon merkezlerinde ikinci görev verilmek suretiyle çalıştırılır.

Büyük şehir belediyeleri bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile, ilçe belediyeleri kendi aralarında ve büyük şehir belediyesi ile, teknik ve hesaba'ta ilişkin konularda bizzat yazışabilirler.

Büyük şehir belediyelerinin hizmet alanlarına giren konularda büyük şehir belediye başkanlığına istişari mahiyette görüş bildirmek üzere büyük şehir belediyesi danışma kurulu kurulabilir. Bu kurulun üye sayısı 10'u geçemez.

Danışma kurulları, kuruluş, görev ve çalışma şekil ve şartları ile kurul üyelerine verilecek hakkı huzur miktarları, büyük şehir belediye meclisince kabul edilecek bir yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Büyük Şehir Belediye Maliyesi

Büyük şehir belediyesi gelirleri

MADDE 18. — Büyük şehir belediyesinin gelirleri şunlardır :

a) 2.2.1981 tarih ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile ek ve tadillerine göre Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ilçe belediyelerine verilmesi gereken paylardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranlar dahilinde ayrılarak İller Bankası'na gönderilecek pay,

b) Büyük şehir belediyesinin bulunduğu il merkezinde yapılan Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat toplamı üzerinden gelir saymanlarınca hesaplanıp, ertesi ayın sonuna kadar ilgili büyük şehir belediyesine yatırılacak % 3 pay,

c) 26.5.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan nispet ve esaslara göre tahsil olunacak Elektrik ve Havagazı Tüketim vergisi ile Temizleme ve Aydınlatma Harcının % 50'si,

d) Büyük şehir belediyelerine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler ile spor, eğlence ve dinlenme yerleri ve yeşil sahalarda tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları,

e) 6 ncı maddenin (A) fıkrasının (c) bendinde belirtilen alanlardaki ilan asma yerleri, elektrik direkleri, büfeler ile tercihi yollardaki bariyerlere konulacak her türlü ilan ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri,

f) Hizmetlerin büyük şehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen nispet ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları,

g) Kamu idare ve müesseselerinin yardımları,

h) İç ve dış borçlanmalar ile tahvil ve hisse senedi gelirleri,

i) Şartlı ve şartsız bağışlar,

j) Büyük şehir belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri,

k) Yapılacak hizmetlere karşılık alınacak paralar,

l) Büyük şehir belediyesi iktisadi teşebbüslerinin safi hâsılatından büyük şehir belediye meclisince belirlenecek oranda alınan hisseler,

m) Diğer gelirler.

(b) fıkrasındaki % 3'lük pay Bakanlar Kurulunca % 6 oranına kadar artırılabilir.

Büyük şehir belediyesinin giderleri

MADDE 19. — Büyük şehir belediyesinin giderleri şunlardır :

a) Bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen hizmet ve görevlerin gerektirdiği harcamalar,

b) Bağlı kuruluşlarına verecekleri sermaye ve yapacakları yardımlarla ortaklıklara katılma payları,

c) Büyük şehir belediyesi mallarının vergi, resim, harç ve sigorta giderleri,

d) Diğer giderler,

Plan program ve bütçeler

MADDE 20. — Büyük şehir dahilindeki tüm hizmetler, Devlet Kalkınma Planının ilke, hedef ve sürelerine uygun olarak yapılacak plan ve programlara göre yürütülür.

Büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasında 1580 sayılı Belediye Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Büyük şehir belediye bütçeleri doğrudan, ilçe belediye bütçeleri ise Büyük şehir belediye meclisince, yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak şekilde aynen veya tadilen kabul edildikten sonra ilgili vali tarafından onaylanır.

Büyük şehir ve ilçe belediye bütçeleri büyük şehir belediye meclisinde aynı toplantı döneminde ve birbiri arkasına görüşülerek karara bağlanır ve tek bir bütçe halinde bastırılır.

Büyük şehir belediye meclisi, ilçe bütçelerini kabul ederken; vali, büyük şehir ve ilçe belediye bütçelerini onaylarken;

a) Bütçe metnindeki, kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı madde ve ibareleri çıkarmaya ve değiştirmeye,

b) Belediyelerin tahsile yetkili olmadığı gelirleri çıkarmaya veya kanunî yetki üzerindeki gelir tahminlerini normal ve kanunî hadde indirmeye,

c) Yapılması görev olmayan hizmetler için konulmuş ödenekleri çıkarmaya,

d) Bütçeye konulması kanunen zorunlu iken konulmamış ödenekleri ve kesinleşmiş yönetim borçlarını eklemeye,

e) Yıllık yatırım programlarının gerçekleştirilmesi için gerekli ödenekleri eklemeye,

Yetkilidir.

Yapılan bu ekleme ve çıkartmalar dikkate alınarak bütçeler büyük şehir belediye meclisi veya vali tarafından denkleştirilir.

Vali tarafından yapılan değişikliklere karşı bütçenin büyük şehir belediyesine intikalinden itibaren 20 gün içinde büyük şehir belediye başkanınca görevli idarî yargı mercilerine itiraz edilebilir. İtirazlar idarî yargı mercilerince 30 gün içinde karara bağlanır.

Bütçede yapılacak her türlü değişiklik bütçenin yapıldığı usule tabidir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Uygulanacak hükümler

MADDE 21. — 1580 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili mevzuatın, bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri büyük şehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır.

Belediye şubeleri

MADDE 22. — Büyük şehir belediyelerince belediye şubesi tesis edilemez.

Yönetmelik

MADDE 23. — Bu Kanunun uygulanması ile ilgili hususlarda yönetmeliklerle düzenlemelerde bulunmaya, İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bu yönetmelikler Resmî Gazetede yayımlanır.

İhtilafların çözümü

MADDE 24. — İlçe belediyelerinin kendi aralarında veya büyük şehir belediyesi ile aralarında ihtilaf çıkması veya ilçe belediyeleri arasında farklı uygulamalar bulunması halinde, bu ihtilaf ve farklı uygulamaları ortadan kaldırmak amacıyla, büyük şehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici tedbirleri almaya yetkilidir.

Büyük şehir belediye meclisi toplantı halinde değilse, bu yetki büyük şehir belediye encümenine aittir.

Bu konuda büyük şehir belediye meclisi veya büyük şehir belediye encümenince alınan kararlar ilgili belediye veya belediyelerce derhal uygulanır.

Büyük şehir belediye meclisinin veya encümeninin kararına karşı ilgililer 10 gün içinde o ilin valisine itiraz edebilirler. Vali itirazı 10 gün içinde karara bağlar. Valinin kararı kesindir.

Birlik kurulması

MADDE 25. — Büyük şehir ve ilçe belediyelerinin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında veya diğer mahalli idarelerle birlik kurmaları Bakanlar Kurulunun iznine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Büyük şehirlerdeki mevcut belediyelere bağlı bulunan ve özel kanunlarla veya kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulmuş bulunan müstakil bütçeli veya katma bütçe ile yönetilen idare, işletme, kurum ve kuruluşların hukuki statüleri, yeni bir düzenleme yapıluncaya kadar büyük şehir belediyelerine bağlı olarak devam eder.

İstanbul Belediyesine bağlı Havagazı İşletmesi Genel Müdürlüğü ile bu Genel Müdürlük tarafından yönetilmekte olan Havagazı İşletmeleri; personel, taşınır ve taşınmaz malları, araç, gereç, tesisler, para ve para hükmündeki kıymet ve alacakları, bütün hak, yetki ve borçları ile birlikte her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olarak 16.6.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri (İETT) Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Devir işlemlerine ait esas ve usuller kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde İstanbul Büyük Şehir Belediyesinde hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Büyük İstanbul, Ankara ve İzmir Nazım Plan Bürosu teşkilatları bu Kanunun geçici 3 ve 4 üncü maddelerindeki esaslara göre, ilgili büyük şehir belediyelerine devredilir.

1351 sayılı Kanun ile kurulan Ankara Şehri İmar Müdüriyeti teşkilatı bu Kanunun geçici 3 ve 4 üncü maddelerindeki esaslar uyarınca Ankara Büyük Şehir Belediyesine devredilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun ile büyük şehir belediyesi statüsüne dönüştürülmüş bulunan belediyelerin, anahizmet bina ve tesisleri ile 6 ncı maddenin (A) fıkrasında belirtilen hizmetlere bırakılması gerekenler hariç, her türlü tesis, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları ile bunlara ait hak ve borçlar belediye sınırları esas alınmak suretiyle ilçe belediyelerine devredilir.

Bu devir işlemleri İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dahilinde valiliklerce teşekkül ettirilecek komisyonlarca yürütülür. Bu komisyonlara ilgili belediye başkanları veya temsilcileri de görüşleri alınmak üzere davet edilebilir.

Devir komisyonlarınca yapılacak envanterler İl İdare Kurulunun kararı ile kesinleşir.

Tapu daireleri de dahil olmak üzere, ilgili kuruluşlardaki kayıtlar ilçe belediyelerinin başvurusu üzerine bu envantere göre düzeltilir.

Bu düzeltmeler herhangi bir vergi, resim ve harca tabi değildir.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte büyük şehrin tümüne hitap eden mıncır tesisleri, beton ve asfalt şantiyeleri, taş, kum, çakıl ocakları büyük şehir belediyesinde bırakılır. Bu tesislerden ilçe belediyelerinin faydalanma şekli 7 ncı maddenin ilk fıkrasındaki esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanuna göre yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği kadro işlemleri aşağıdaki usul dahilinde yürütülür:

a) Mevcut kadrolar, geçici madde 2 deki komisyon marifetiyle büyük şehir belediyeleri ile ilçe belediyeleri arasında dağıtılır. Dağıtım sonuçları İçişleri Bakanlığı tarafından Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirilir.

b) Mevcut kadroların sınıf, unvan ve dereceleri, Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşleri alınmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı tarafından değiştirilebilir.

c) Mevcut sözleşmeli personel ile işçi kadro ve pozisyonlarında çalıştırılanlar hakkında da sözleşmelerindeki hükümler saklı kalmak üzere (a) fıkrası hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Geçici madde 3'e göre yapılan işlemler sonucunda,

a) Sınıf, unvan ve kadro dereceleri değişmeyenler, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın, bu kadrolara atanmış sayılırlar.

b) Büyük şehir belediyeleriyle ilçe belediyeleri arasında dağıtılan kadrolardan, sınıf, unvan ve dereceleri değiştirilen kadrolarda çalışanlarla, kadroları kaldırılanları veya ihtiyaçtan fazla olduğu tespit edilenleri, diğer belediyelerde açık bulunan mükteseplerine uygun kadrolara atamaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bunlara, atandıkları yeni görevlerinde kaldıkları sürece aylık, ek gösterge ve diğer tazminatları toplamının, eski görevlerine ait ödemeler toplamından azalması halinde aradaki fark, giderilinceye kadar tazminat olarak ödenir.

Durumlarına uygun kadro bulunmaması sebebiyle atanamayanların kadroları «Şahsa bağlı kadro» sayılarak her ne şekilde olursa olsun boşaldıklarında iptal edilmiş sayılır ve bu kadrolar Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Dairesine bildirilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Geçici 2 ve 3 üncü maddelerde söz konusu edilen araç, gereç, taşınır mal, personel ve kadroların devri 3 ay içinde yapılır. Taşınmaz malların devri 1 yıl içinde, envanteri yapılarak devir ve tevzi esaslarını tespit eden bir yönetmeliğe göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 6. — İlçe belediyeleri organlarının teşekkülünü müteakip bir ay içinde ilçe belediye meclisleri toplanarak 1984 mali yılının geri kalan kısmını kapsamak üzere geçici bütçelerini yaparlar. Bu bütçelerin uygulanmasına devir işlemlerinin İl İdare Kurulunca onayı ile birlikte başlanır. Bütçe uygulaması için taşınmaz malların tespit ve devri beklenmez.

Büyük şehir alanındaki ilçe belediyelerinin bütçeleri uygulamaya başlanıncaya kadar ilçe belediyelerin giderleri mevcut büyük şehir belediye bütçesinden karşılanır ve gelirlerin büyük şehir belediyesince tahsiline devam olunur.

Büyük şehir belediyeleri 1984 bütçelerini bu Kanun hükümlerine uygun hale getirirler.

GEÇİCİ MADDE 7. — İlçe belediyesi hudutları içinde bulunan ve ilçe belediyesi merkezi dışında kalan mevcut belediye şubeleri hiç bir işleme gerek kalmaksızın ilçe belediyesine bağlı şube müdürlüklerine döndürülür. İlçe belediyeleri bunlardan gerekli olmayanları 1580 sayılı Belediye Kanununa tabi olmaksızın kaldırılabilirler.

GEÇİCİ MADDE 8. — Geçici 2 nci maddedeki devir işlemleri kesinleşene kadar ilçe belediyelerine bırakılacak hizmetler büyük şehir belediyesince sürdürülmeye devam olunur.

Yürürlük

MADDE 26. — Bu Kanunun 18 inci maddesinin (b), (c), (d) ve (e) fıkraları bu Kanunun yayımını tabi kileden aybaşında, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Ölç	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
3	44	73
4	83	494
	84	540:562,567,576:579

I - Gerekçeli 87 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/469.